

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.8.2020 г.
COM(2020) 463 final

2020/0216 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Литва с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕС) 2020/672 („Регламентът за SURE“) се урежда предоставянето на финансова помощ от Съюза на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от тежък икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Предвидената в Регламента за SURE подкрепа е предназначена преди всичко за финансирането на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки за защита на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, и съответно — за намаляване на последиците от безработица и загуба на доходи, както и, в допълнителен аспект, за финансирането на някои здравни мерки, по-специално на работното място.

На 7 август 2020 г. Литва поиска финансова помощ от Съюза по силата на Регламента за SURE. В изпълнение на член 6, параграф 2 от Регламента за SURE Комисията се консултира с литовските власти, за да провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани разходи, пряко свързани със схемите за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки. По-специално, увеличените разходи обхващат:

- (1) схема за изплащане на субсидии на работодателите за покриване на прогнозните заплати на наетите лица, които е трябвало да излязат в принудителен отпуск за даден период. Работодателите могат да преценят дали със субсидиите да покриват 70 % от заплатата — максимум до 1,5 пъти от минималната работна заплата, или 90 % от заплатата (100 % — за наетите лица на възраст 60 години и повече) — максимум до размера на минималната работна заплата. Възползващите се от схемата работодатели трябва да запазят поне 50 % от персонала си най-малко 3 месеца след края на периода на субсидиране;
- (2) субсидии за наетите лица, които възобновяват работа след период на принудителен отпуск, за период до шест месеца след завръщането им на работа. Като се спазва горна граница — минималната работна заплата или два пъти минималната работна заплата, в зависимост от стопанската дейност на работодателя, изплатените субсидии през първия и втория месец след завръщането на работа на наетото лице могат да достигнат 100 % от заплатата му, през третия и четвъртия месец — 50 %, а през петия и шестия месец — 30 %;
- (3) субсидии за самостоятелно заетите лица, в т.ч. в селското стопанство, работещи в земеделско или животновъдно стопанство с големина не по-малка от четири икономически единици; тези субсидии са в размер на 257 евро на месец и се изплащат по време на карантинния период и през следващите два месеца;
- (4) субсидии за останалите извън гореописаната мярка самостоятелно заети лица в селското стопанство, работещи в земеделско или животновъдно стопанство с големина по-малка от четири икономически единици. Мярката представлява еднократна субсидия в размер на 200 евро за дребните земеделски стопани, които не са имали никаква друга трудова заетост, както и субсидия в размер на 200 евро за всеки от трите месеца на карантинния период и за месеците на

периода на извънредно положение в държавата — за дребните земеделски стопани, които в допълнение към селскостопанската си дейност на самостоятелно заето лице са били наети, но не са получили повече от минималната работна заплата.

Литва предостави на Комисията необходимите сведения.

Предвид наличните доказателства Комисията предлага на Съвета да приеме решение за изпълнение, с което на Литва по силата на Регламента за SURE да се предостави финансова помощ в подкрепа на горепосочените мерки.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политика**

Настоящото предложение е напълно съобразено с Регламент (ЕС) 2020/672, по силата на който е изготвено.

С настоящото предложение се допълва друг правен инструмент на Съюза за предоставяне на подкрепа на държавите членки при извънредни ситуации — Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз („Регламент (ЕО) № 2012/2002“). На 30 март бе приет Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета, с който в обхвата на посочения инструмент се включват тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве и се определят специални операции, допустими за финансиране.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е част от набор от мерки, разработени в отговор на настоящата пандемия от COVID-19, като „инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса“, и допълва други инструменти в подкрепа на заетостта, като Европейския социален фонд и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)/InvestEU. Като предвижда заемането на средства и след това отпускането на заеми в подкрепа на държавите членки в този конкретен случай на пандемия от COVID-19, настоящото предложение служи като втора защитна линия за финансиране на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, които спомагат за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящия инструмент е Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е в резултат на отправено от държава членка искане и като проява на европейската солидарност предоставя на тази засегната от избухването на COVID-19 държава членка финансова помощ от Съюза под формата на временни заеми. Като втора защитна линия такава финансова помощ ще облекчи временно увеличените публични разходи на правителството за схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки и ще спомогне за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица и загуба на доходи.

Този подкрепа ще е от полза на засегнатото население и ще смекчи прякото социално и икономическо въздействие, причинено от настоящата криза с COVID-19.

- **Пропорционалност**

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност. То не надхвърля необходимото за постигането на целите на инструмента.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предложението трябваше да се изготви в съкратени срокове, за да може да се приеме своевременно от Съвета, поради което не бе възможно да се проведе консултация със заинтересованите страни.

- **Оценка на въздействието**

Поради спешния характер на предложението не беше направена оценка на въздействието.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Комисията следва да може да заема средства на финансовите пазари, които след това да предоставя в заем на държавата членка, искаща финансова помощ по инструмента SURE.

Освен предоставянето на гаранции от държавите членки са предвидени и други мерки с оглед на финансовата стабилност на схемата:

- стриктен и консервативен подход към финансовото управление;
- изграждане на портфейл от заеми, при който се ограничава рискът от концентрация, годишната експозиция и прекомерната експозиция към отделни държави членки, като същевременно се осигуряват достатъчни ресурси за най-нуждаещите се държави членки; както и
- възможности за подновяване на дълга.

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Литва с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 година за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19¹, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) На 7 август 2020 г. Литва поиска финансова помощ от Съюза, с която да допълни националните си усилия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и в частност — на социално-икономическите му последици за работниците и служителите.
- (2) Избухването на COVID-19 и предприетите от Литва извънредни мерки за преодоляване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и здравните последици от този феномен се очаква да се отразят изключително сериозно на публичните финанси. Според прогнозата на Комисията за Литва от пролетта на 2020 г., към края на 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 6,9 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг — 48,5 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията за Литва от лятото на 2020 г., през 2020 г. БВП се очаква да намалее със 7,1 %.
- (3) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от литовската работна сила. Това доведе до внезапно и съществено увеличение на публичните разходи в Литва за субсидиране на заплатите за периода на принудителен отпуск и след това, както и за субсидии за самостоятелно заетите лица, в т.ч. в селското стопанство, както е посочено в съображения 4—7.
- (4) С посочения в искането на Литва от 7 август 2020 г. „Закон за заетостта № XII-2470“ се въвежда схема за изплащане на субсидии на работодателите за покриване на прогнозните заплати на наетите лица, които е трябвало да излязат в принудителен отпуск за даден период. Работодателят може да избере дали със субсидиите да покрива 70 % от заплатата — максимум до 1,5 пъти от минималната работна заплата, или 90 % от заплатата (100 % — за наетите лица на възраст 60 години и повече) — максимум до размера на минималната работна

¹ ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр.1.

заплата. Възползвалите се от схемата работодатели трябва да запазят поне 50 % от персонала си най-малко 3 месеца след края на периода на субсидиране.

- (5) Субсидии се изплащат и на наетите лица, които възобновяват работа след период на принудителен отпуск, за период до шест месеца след завръщането им на работа. Като се спазва горна граница — минималната работна заплата или два пъти минималната работна заплата, в зависимост от стопанската дейност на работодателя, изплатените субсидии през първия и втория месец след завръщането на работа на наетото лице могат да достигнат 100 % от заплатата му, през третия и четвъртия месец — 50 %, а през петия и шестия месец — 30 %. Тези субсидии могат да се приемат за подобна мярка на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, тъй като целта им е да подпомогнат доходите на наетите лица и да спомогнат за съхраняването на съществуващите трудови правоотношения.
- (6) Властите въведоха и субсидии за самостоятелно заетите лица, в т.ч. в селското стопанство, работещи в земеделско или животновъдно стопанство с големина не по-малка от четири икономически единици; тези субсидии са в размер на 257 евро на месец и се изплащат по време на карантинния период и през следващите два месеца. Субсидиите за самостоятелно заетите лица могат да се приемат за подобна мярка на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, тъй като целта им е да защитят самостоятелно заетите лица или сходните категории трудещи се от спад или загуба на доходите.
- (7) В допълнение бяха въведени субсидии и за останалите извън описаната в съображение 6 мярка самостоятелно заети лица в селското стопанство, работещи в земеделско или животновъдно стопанство с големина по-малка от четири икономически единици. Мярката се състои в еднократна субсидия в размер на 200 евро за тези дребни земеделски стопани, които не са имали никаква друга трудова заетост. За дребните земеделски стопани, които в допълнение към селскостопанската си дейност на самостоятелно заето лице са били наети, но не са получили повече от минималната работна заплата, мярката включва субсидия в размер на 200 евро за всеки от трите месеца на карантинния период и за месеците на периода на извънредно положение в държавата. Мярката може да се приеме за подобна мярка на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, тъй като целта ѝ е да защити самостоятелно заетите лица или сходните категории трудещи се от спад или загуба на доходите.
- (8) Литва удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. Литва предостави на Комисията убедителни доказателства, че, считано от 1 февруари 2020 г., нейните извършени и планирани публични разходи са се увеличили със 746 660 000 евро в резултат на националните мерки за справяне със социално-икономическите последици от избухването на COVID-19. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като новите мерки обхващат значителна част от предприятията и работната сила в Литва. Литва възнамерява да финансира 144 350 000 евро от увеличения размер на разходите със средства на Съюза.
- (9) В изпълнение на член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира с Литва и провери внезапното и съществено увеличение на извършените и

планирани публични разходи, пряко свързани със схемите за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки.

- (10) Поради това на Литва следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се съдейства да се справи със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19.
- (11) Настоящото решение не засяга резултата от евентуалните производства за нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат открити в частност по силата на членове 107 и 108 от ДФЕС. То не обезсилва посоченото в член 108 изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите, които биха могли да представляват държавна помощ.
- (12) Литва следва редовно да уведомява Комисията за изпълнението на планираните публични разходи, за да ѝ позволи да прецени доколко те са били изпълнени.
- (13) Решението за предоставяне на финансова помощ се взема с отчитане на съществуващите и очакваните нужди на Литва, както и на исканията за финансова помощ по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Литва удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672.

Член 2

- 1. Съюзът отпуска на Литва заем с максимален размер 602 310 000 евро. Неговият максимален среден срок до падежа е 15 години.
- 2. Периодът на усвояване на предоставената по силата на настоящото решение финансова помощ е 18 месеца, считано от датата на влизането му в сила.
- 3. Комисията предоставя на Литва финансовата помощ от Съюза чрез максимум осем транша. Всеки транш може да се изплаща на една или няколко вноски. Срокът до падежа на вноските по първия транш може да бъде по-дълъг от максималния срок до падежа, посочен в параграф 1. В такъв случай срокът до падежа на останалите вноски се фиксира така, че след изплащането на всички траншове да е бил спазен посоченият в параграф 1 максимален среден срок до падежа.
- 4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.
- 5. Литва поема разходите по посоченото в член 4 от Регламент (ЕС) 2020/672 финансиране от Съюза за всеки транш, а също така и евентуалните такси и направени от Съюза разходи във връзка с това финансиране.
- 6. Комисията определя размера и датата на отпускане на траншовете, както и размера на вноските.

Член 3

Литва може да финансира следните мерки:

- а) субсидиране на заплатите за периода на принудителен отпуск и след това, както е предвидено в член 41 от Закона за заетостта № XII-2470;
- б) субсидии за самостоятелно заетите лица, както е предвидено в член 5-1 от Закона за заетостта № XII-2470;
- в) субсидии за самостоятелно заетите лица в селското стопанство, както е предвидено в член 5-2 от Закона за заетостта № XII-2470.

Член 4

Литва уведомява Комисията до [*ДАТА: 6 месеца след датата на публикуване на настоящото решение*] за изпълнението на планираните публични разходи и продължава да я уведомява за това на всеки 6 месеца, докато тези разходи не бъдат изцяло изпълнени.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Република Литва.

Член 6

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*